

Sygn. akt **IC 231/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kuryłek
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Kocielnik

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2017 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa (...) **S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **R. P.**

o zwolnienie od egzekucji

I zwalnia od egzekucji samochód marki M. (...) nr rej. (...), nr podwozia (...), rok produkcji 2013, zajęty u dłużnika S. H. dnia 25 stycznia 2016 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie E. M. (1) w sprawie egzekucyjnej z wniosku R. P., sygn. akt (...),

II odstępuje od obciążenia pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów postępowania.

Sygn. akt **IC 231/17**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lutego 2017 r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (**dalej: Bank**) wnosił o zwolnienie z egzekucji prowadzonej z wniosku pozwanego R. P. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie E. M. (2) w sprawie o sygn. akt (...) – ruchomości, tj. samochodu marki M. (...) nr rej. (...), nr podwozia (...), rok produkcji 2013, stanowiącej wyłączną własność powoda, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda obowiązku zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew – k. 6-10)

W odpowiedzi na pozew datowanej na dzień 18 kwietnia 2017 r. pozwany R. P. wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany podnosił, iż powód naruszył termin do wniesienia powództwa ekscydencyjnego wynikający z art. 841 § 3 k.p.c. Ponadto, w ocenie pozwanego wezwanie go do zwolnienia pojazdu spod egzekucji (datowane na dzień 2 marca 2017 r.) było wadliwe z uwagi na brak wskazania w nim treści umowy kredytowej zawartej z dłużnikiem, z której wywodził on swoje prawo do pojazdu marki M. (...). Pozwany wskazywał również na pozorność umowy przewłaszczenia jaka została zawarta przez Bank z dłużnikiem oraz na brak skutecznego doręczenia S. H. pisma z dnia 30 marca 2015 r., w którym wezwał on dłużnika do spełnienia wymagalnej części wierzytelności.

(odpowiedź na pozew – k. 94-97)

Postanowieniem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zabezpieczył na czas trwania procesu o zwolnienie od egzekucji roszczenie (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. w ten sposób, że zawiesił egzekucję w części dotyczącej ruchomości, tj. samochodu marki M. (...) nr rej. (...), nr (...), rok produkcji 2013, prowadzonej na wniosek wierzyciela R. P. przeciwko dłużnikowi S. H. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie E. M. (1) w sprawie o sygn. (...).

(postanowienie – k. 64-66)

W dalszym toku sprawy stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy kredytu na zakup środków transportu nr (...) z dnia 22 maja 2014 r. powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. udzielił kredytobiorcy S. H. kredytu bezgotówkowego w kwocie 256.777,50 zł (dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy siedemset siedemdziesiąt siedem złotych i pięćdziesiąt groszy) przeznaczonego na zakup samochodu ciężarowego marki M. (...) (rok produkcji 2013, nr nadwozia (...)). Prawnym zabezpieczeniem spłaty kredytu oraz innych związanych z nim należności stanowiło m.in. przewłaszczenie częściowe ww. samochodu ciężarowego.

(dowód: umowa kredytu na zakup środków transportu nr (...) – k. 15-17; umowa przewłaszczenia pojazdu – k. 19-20)

Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy przewłaszczenia pojazdu, przewłaszczający S. H. przeniósł na rzecz powodowego Banku udział w prawie własności samochodu ciężarowego marki M. (...) wynoszący 49/100 części, skutkiem czego przewłaszczający stał się współwłaścicielem pojazdu w 51/100 części. Zgodnie zaś z § 4 ust. 3 pkt 1 przedmiotowej umowy przewłaszczenia, własność przysługującego przewłaszczającemu udziału w prawie własności pojazdu wynoszącego 51/100 części, przechodzi na Bank (na co przewłaszczający wyraża bezwarunkową zgodę bez potrzeby składania odrębnego oświadczenia woli) w przypadku gdy Bank wypowie umowę kredytową - wówczas przejście własności na bank nastąpi z chwilą upływu terminu wypowiedzenia.

(dowód: umowa przewłaszczenia pojazdu – k. 19-20)

Powód wypowiedział ww. umowę kredytu na podstawie pisma z dnia 30 marca 2015 r., w którym to piśmie wezwał dłużnika do spełnienia wymagalnej części wierzytelności pod rygorem wypowiedzenia umowy. Po upływie okresu wypowiedzenia wierzytelność powoda stała się natychmiast wymagalna. W konsekwencji, na skutek rozwiązania przedmiotowej umowy kredytu, doszło do ziszczenia się warunku przewidzianego w § 4 ust. 3 ww. umowy przewłaszczenia pojazdu z dnia 22 maja 2014 r., a tym samym doszło do przejścia na powoda udziału dłużnika w prawie własności pojazdu wynoszącego 51/100 części.

Pozwany w niniejszej sprawie R. P. udzielił w 2014 r. pożyczki dłużnikowi S. H. w kwocie 50.000 zł na odbiór samochodu dostawczego (bus) z warsztatu. Celem dłużnika była chęć rozwinięcia prowadzonej przez niego działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług transportowych. Do dnia 30 września 2014 r. pożyczka była nieoprocenowana, jednakże w przypadku braku zwrotu ww. kwoty do dnia wskazanego powyżej, przedmiotowa umowa nakładała na dłużnika sankcję w postaci oprocentowania kwoty pożyczki. Z uwagi na brak zwrotu pozwanemu przedmiotowi pożyczki, komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie E. M. (2), działając na wniosek R. P., wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie (...) przeciwko dłużnikowi S. H.. W przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym Komornik Sądowy dokonał zajęcia ruchomości, tj. samochodu marki M. (...) nr rej. (...), nr podwozia (...).

(dowód: zawiadomienie współwłaściciela o zajętych ruchomościach – k. 21)

Powód powziął informację o zajęciu przedmiotowej ruchomości na skutek otrzymania pisma od komornika sądowego z dnia 25 stycznia 2017 r., które to pismo powód otrzymał w dniu 30 stycznia 2017 r.

(dowód: korespondencja mailowa – k. 128)

Pismem z dnia 22 maja 2015 r. powód, w zakresie wymagalnej wierzytelności pieniężnej wynikającej z ww. umowy kredytu na zakup środka transportu nr (...), skierował do dłużnika pisemne przedsądowe wezwanie do zapłaty. Następnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. powód wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny, który został kolejno zaopatrzony w klauzulę wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 19 listopada 2015 r. Na mocy wskazanego tytułu wykonawczego powód wszczął i przeprowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi prowadzone pod sygn. (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu A. J..

(dowód: zwrot tytułu egzekucyjnego wierzycielowi – k. 29; bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) – k. 30; postanowienie – k. 31-32; przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 35-36)

Pismem z dnia 12 kwietnia 2016 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu A. J. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko dłużnikowi S. H. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: postanowienie – k. 40-40v.; wysłuchanie wierzyciela przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c. – k. 41-41v.)

Pismem z dnia 3 lutego 2017 r. powód wezwał pisemnie pozwanego do zwolnienia od egzekucji (wszczętej w sprawie (...)), wykazując swoje prawo własności wskazanego powyżej pojazdu. W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pismem z dnia 17 lutego 2017 r. pozwany odmówił wykonania żądanego świadczenia.

(dowód: wezwanie z dnia 3 lutego 2017 r. – k. 23-24; pismo pozwanego z dnia 17 lutego 2017 r. – k. 28-28v.)

Powyższy stan faktyczny został przez Sąd ustalony przede wszystkim na podstawie dowodów z dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy. Sąd uznał dowody z dokumentów za wiarygodne, albowiem ich autentyczność nie została zakwestionowana przez strony, a ponadto Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia z urzędu. Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania pozwanego R. P. w zakresie, w jakim opisywał on okoliczności zawarcia z dłużnikiem S. H. umowy pożyczki w 2014 r., jak również późniejsze jego działania i próby zmierzające do odzyskania przedmiotu umowy pożyczki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. złożył pozew w którym żądał zwolnienia spod egzekucji konkretnego składnika majątku ruchomego należącego do dłużnika egzekucyjnego S. H.. Pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości i w pierwszej kolejności zwracał uwagę na fakt, iż strona powoda naruszyła termin do wniesienia powództwa ekscydencyjnego. Kolejny zarzut pozwanego dotyczył nieważności umowy mocą której nastąpiło przewłaszczenie części udziałów w składniku majątkowym na rzecz wierzyciela (tj. na (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W.). Ponadto pozwany podnosił, iż nie było podstawy do dokonania skutku w postaci przewłaszczenia na skutek niepłacenia przez dłużnika świadczeń z umowy kredytu które dały asumpt do wypowiedzenia umowy kredytowej. Pozwany wskazywał również na brak dowodu doręczenia wypowiedzenia umowy kredytowej dłużnikowi S. H., a także podnosił, iż sama konstrukcja przyjęta jako rodzaj zabezpieczenia świadczenia powoda działającego jako wierzyciel a wynikająca z umowy przewłaszczenia pojazdu z dnia 22 maja 2014 r. jest niedopuszczalna, bowiem prowadzi do skutków niedających się pogodzić z prawem i zasadami współżycia społecznego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 841 k.p.c. osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Jeżeli dłużnik zaprzecza prawu powoda, należy oprócz wierzyciela pozwać również dłużnika. Powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Odnosząc się zatem do kwestii terminu do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie należy stwierdzić, że powód dochował ustawowego terminu do wniesienia powództwa albowiem pozew złożył w dniu 28 lutego 2017 r., a o prowadzonej egzekucji z ruchomości dłużnika S. H. dowiedział się w dniu 30 stycznia 2017 r.

Jeżeli zaś chodzi zarzut niedoręczenia dłużnikowi S. H. wypowiedzenia umowy kredytowej to rację w tym względzie po raz kolejny należy przyznać stronie powodowej. Po pierwsze to nie pozwany rozstrzyga o skuteczności doręczenia wypowiedzenia umowy kredytu, bowiem kluczowe w tym względzie są każdorazowo postanowienia przepisów prawa, a w tym wypadku przepis art. 61 § 1 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. W ocenie Sądu doręczenie dłużnikowi wypowiedzenia umowy kredytowej należy uznać za skuteczne w takim zakresie, w jakim można stwierdzić, iż miał on możliwość zaznajomienia się z treścią oświadczenia. Jednocześnie należy wskazać, iż powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kierował swoją korespondencją (w tym tę zawierającą oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu) na adres wskazany przez samego dłużnika, a zatem w takim zakresie w jakim nie ujawniły się w sprawie jakiegokolwiek szczególnie okoliczności należy uznać skuteczność tychże czynności.

Jednocześnie za prawnie dopuszczalne, a także prawnie skuteczne należy uznać skutki jakie powoduje umowa zawarta pomiędzy powodem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W., a dłużnikiem S. H.. Z uwagi na fakt, iż pozwany dosyć sugestywnie wyjaśniał powody i przyczyny dla których twierdził, iż akcja prawna powoda nie powinna zasługiwać na uwzględnienie, Sąd poddał powyższe zagadnienie dokładnej analizie i refleksji (co m.in. objawiło się decyzją o odroczeniu publikacji orzeczenia) i po kolejnym przeanalizowaniu tej kwestii należy stwierdzić, iż brak jest uzasadnionych podstaw do tego, aby zakwestionować skuteczność zapisów uczynionych w umowie o przewłaszczeniu pojazdu zarówno w stosunku do przewłaszczenia pierwotnego udziału wynoszącego 49 % (ze skutkiem w tej postaci, iż jeśli dojdzie do spłaty kredytu to wierzyciel złoży stosowne oświadczenie o przeniesieniu tego udziału na rzecz dłużnika), jak również brak jest podstaw do zakwestionowania skuteczności oświadczenia o przejściu pozostałego udziału wynoszącego 51 % na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. z zastrzeżeniem warunku zawieszającego którym był fakt braku spłaty przez dłużnika należności kredytowej i wypowiedzenia umowy kredytowej przez powodowy bank. W ocenie Sądu powyższe dyspozycje umowy kredytowej mieszczą się w granicach swobody kontraktowej stron czyli odpowiadają podstawowej na gruncie prawa zobowiązań zasadzie swobody umów (art. 353¹ k.c.), nie naruszając jednocześnie ani natury danego stosunku prawnego, ani nie pozostają w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego. Na marginesie powyższych rozważań Sąd pragnie wskazać, iż na naruszenie zasad współzycia społecznego w tego typu sprawach może skutecznie powoływać się strona, która wykaże, iż ze swej strony dopełniła wszelkich aktów staranności i samemu jej postępowaniu nie sposób zarzucić ani żadnych nagannych ekscesów ani w jakikolwiek sposób tego, iż nie dopełniła ciężących na niej obowiązków czy też pewnej roztropności jaką powinna zachować w tego typu sprawach.

Dokonując gruntownej analizy całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego na potrzeby niniejszego postępowania, a w szczególności analizując zachowanie strony pozwanej Sąd stwierdził, że można było jej bez wątplenia zarzucić pewien brak roztropności. Mianowicie pozwany nie wytłumaczył w żaden sposób Sądowi i nie podał żadnego uzasadnienia tego, dlaczego odstąpił od zapoznania się z treścią przedmiotowej umowy o przewłaszczenie, co było kluczowe dla ewentualnej szansy uzyskania zaspokojenia z przedmiotu który miał być następnie obiektem egzekucji sądowej. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż pozwany o istnieniu takiej umowy musiał wiedzieć, bowiem już z samego zapisu umowy o przewłaszczenie wynikało, iż współwłaścicielem pojazdu jest powodowy bank. Co więcej, sam dłużnik informował pozwanego, iż na skutek tego typu dyspozycji polegającej na przewłaszczeniu udziału stał

się współwłaścicielem pojazdu wraz z bankiem który udzielił mu kredytu. W związku z powyższym pozwany, jeszcze przed udzieleniem pożyczki, winien sięgnąć do postanowień tego aktu który kreował ową współwłasność, a mógł to uczynić chociażby poprzez zażądanie od dłużnika (który ubiegał się u niego o pożyczkę), aby taki stosowny dokument umowy przewłaszczającej pojazd mu okazał jeszcze przed udzieleniem pożyczki.

Wobec powyższego uznano, że powód mógł domagać się skutecznie zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji. Tym samym, na mocy art. 841 § 1 k.p.c., orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zważywszy bowiem na fakt, iż pozwany poszukując zespójnienia swoich należności (które wynikały nie z komercyjnego nastawienia tylko z zaufania do dłużnika) odnalazł przedmiot egzekucji, przy czym w celu jego poszukiwania zaangażował swój czas, środki pieniężne oraz aktywność, co w jakiejś mierze przyczyniło się do poprawienia sytuacji faktycznej powodowego banku, Sąd doszedł do przekonania (w szczególności zważywszy na zaangażowanie pozwanego w dotychczasowym procesie poszukiwania majątku dłużnika), iż zasadnym będzie skorzystanie z dyspozycji art. 102 k.c. i odstąpienie od obciążania pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej przepisów orzekł jak w sentencji wyroku.